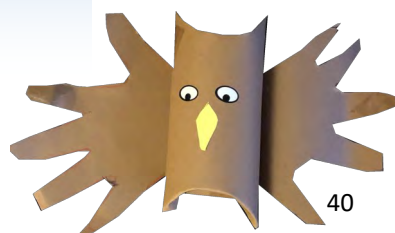

Německo

- Německo je**
A. království v čele s královnou jménem Angela I.
B. jedno z posledních knížectví v Evropě.
C. federativní parlamentní republika.
- Německo je spolkovou zemí skládající se z**
A. 16 zemí.
B. 2 zemí, severní a jižní.
C. 12 zemí.
- Německo**
A. sousedí s 9 zeměmi: ČR, Polskem, Dánskem, Nizozemím, Belgií, Lucemburskem, Francií, Švýcarskem a Rakouskem.
B. sousedí se 6 zeměmi: ČR, Polskem, Dánskem, Francií, Rakouskem a Belgií.
C. je ostrov, nemá žádné suchozemské hranice.
- Německo**
A. má své jméno odvozeno od „nemá co?“.
B. je nejlidnatější zemí Evropské unie.
C. je největší ostrovní zemí Evropy.
- V Německu se platí**
A. německou markou.
B. jen v pracovní dny.
C. eurem.
- Ve Frankfurtu nad Mohanem najdete sochu císaře**
A. Karla IV.
B. Spytihněva IV.
C. Dobromila IV.
- Na kostelní věž frankfurtského „Kaiserdому“ vede**
A. 189 schodů.
B. 328 schodů.
C. 222 schodů.
- Známý německý prozaik, básník, dramatik a politik Johann Wolfgang von Goethe je rodákem z**
A. Františkových Lázní.
B. Mohanu nad Frankfurtem.
C. Frankfurtu nad Mohanem.
- Po okolí Frankfurtu nad Mohanem nás v Krajánkovi provázejí dva kamarádi. Jmenují se**
A. Fanyinka a František.
B. Fanyinka a Filip.
C. Fanánek a Fanyinka.
- Čtenářům vyprávěli například o výletě**
A. do skanzenu Jesenka.
B. na hrad Ronneburg.
C. na hrad Rumburak.
- Jedním z nejoblíbenějších druhů zeleniny je pro Němce**
A. chroust.
B. chřest.
C. křest.
- Jak se jmenuje německý bratranec českého syrečku?**
A. Handkäse mit Musik.
B. Süretschek.
C. kleiner Käse.
- Ve Frankfurtu nad Mohanem se nachází mimo jiné**
A. nejvyšší hora Evropy.
B. jeden z největších námořních přístavů Evropy.
C. jedno z největších letišť v Evropě.
- Eintopf znamená**
A. vydatné jídlo/polévka „z jednoho hrnce“.
B. jednorozec.
C. první den týdne, tedy pondělí.
- Mohan je**
A. ten, kdo měl něco udělat, ale z lenosti neudělal.
B. významná řeka v Německu.
C. příze podobná mohéru.
- Frankfurt nad Mohanem se pyšní například**
A. zoo s opravdovými dinosaur, palmovou zahradou a dvěma třemi památkami.
B. zoo, muzeem s kostrami dinosaurů a mnoha historickými památkami.
C. několika zoo s palmovými zahradami a popásajícími se dinosaur.
- Co je to Taunus?**
A. pohoří v Německu.
B. strýc pana Tau, žijící v Německu.
C. jedna z věží londýnského Tauer Bridge.
- Skanzen Hessenpark se nachází nedaleko**
A. Franka nad Mohanem.
B) Frankfurtu nad Mohanem.
C) Frankpořádu nad Mohanem.

Mikeš, Frankfurt nad Mohanem

Krajánek

Říjen 2019

Téma: Média a sdělovací prostředky

Sýkorčín vzkaz

My ptáci se dorozumíváme mezi sebou zpěvem, vzhledem a rituálním předváděním, tedy takovým tancem, kterým poukazuje na to, jestli se zlobíme, chystáme se k útoku nebo máme někoho rádi.

Sýkorka odletěla na nějaký čas za svou babičkou a před odjezdem mi nechala tento hlasový vzkaz na telefonu:

Dokážete sýkorčín vzkaz rozluštit?

píp píp píp píp/píp píp píp/
píp píp/píp/píp píp/píp píp//
píp píp píp/píp//
píp píp píp píp//
píp píp píp/píp píp píp/
píp píp píp píp/píp píp píp/
píp/píp píp píp//

Poradím vám, že je tento vzkaz jednoduchý hlavně pro všechny táborníky a námořníky.

A jako bonus malá hra na internetu. Poznáte podle hlasu sýkorku mezi ostatními ptáky?

<https://www.ornita.cz/hlasy-ptaku/>

1 Portrét architekta
Jméno Jemima Marshall
Věk 9
Místo bydliště Haag, Nizozemsko

2 „Moje stavba je v přírodě a kolem domu je mnoho stromů. Dům má velkou zkosenou střechu, na kterou se vejde hodně slunečních panelů. Dům tedy nepotřebuje žádnou extra energii. Dům umí zachytit dešťovou vodu, která se využívá k splachování záchodu a k zalévání zahrady. Výjimečný je tím, že je velký, prostorný a je zařízený jen nábytkem z druhé ruky nebo z recyklovatelných materiálů.“

1 Portrét architekta
Jméno Remo Economou
Věk 13
Místo bydliště Haag, Nizozemsko

2 „Budova bude pracovat díky bakteriím a houbám. Bude spojoval živé i neživé organismy v jeden celek. Houby budou izolovat, opravovat a zarůstat praskliny, povedou elektřinu a spolu s plísněmi budou malovat stěny místo barev, podobně jako lišejníky na skalách. Baktérie budou čistit vzduch a vodu. Růst všech těchto organismů bude tvořit energii.“

1 Portrét architekta
Jméno Petr Marek
Věk 7
Místo bydliště Madrid, Španělsko

2 „Můj dům bude zahrada, bude celý živý a vytvořený ze stromů a přírodních materiálů. Když se v něm bude žít, bude růst a rodina se o něj bude starat, ale když se všichni odstěhují, dům se přirozeně rozpadne a zmizí v přírodě. Lidé si tam budou pěstovat svoje ovoce a zeleninu a nebudou muset chodit nakupovat.“

Do naší letní architektonické soutěže přišlo mnoho krásných příspěvků! Potěšilo nás, jak jste vynalézaví a jak dokážete zachytit své představy o ekologickém domě. Bylo velmi těžké vybrat z obrázků ten vítězný. Blahopřejeme vítězce soutěže Beatě Rollo a doufáme, že se jí podaří jednou její dům zrealizovat!

Beatin návrh dokonale využívá obnovitelné zdroje a klasické materiály. Její stavba je velmi inovativní a zároveň snadno realizovatelná. I proto je její stavba Belmondo jednoznačným vítězem naší soutěže.

1 Portrét architekta
Jméno Beata Rollo
Věk 9 let
Místo bydliště Josef Benátský, Praha

2 Jak stavba hospodářs s vodou, energií, odpadem? Jaký je její vztah k okolí?
Stavba má chytat dešťovou vodu. Voda pak jde do čističky. Stavba má taky vlastní větrný mlýn. Stavba odpad třídí. Stavba je na kopci a má na sobě trávu.

Pro koho je určena?
Pro rodinu

V čem je stavba výjimečná?
Stavba je celá pokrytá trávou, takže nepotřebuje klimatizaci.

„Stavba Belmondo chytá dešťovou vodu. Voda pak jde do čističky. Stavba má taky vlastní větrný mlýn. Stavba odpad třídí. Stavba je na kopci a má na sobě trávu. Tento dům je určen pro rodinu. Výjimečná je tím, že je celá pokrytá travou, takže nepotřebuje klimatizaci.“

Evelína získala čestné uznání za koncepční jednotu svého projektu. Nejvíce oceňujeme její propojení moderních a historických prvků.

1 Portrét architekta
Jméno EVELÍNA JELÍNKOVÁ
Věk 12 LET
Místo bydliště DOLNÍ BRĚZANY

2 Jak stavba hospodářs s vodou, energií, odpadem? Jaký je její vztah k okolí?
Je to velká větrná elektrárna. A na střeše jsou solární panely. Na balkoně jsou vysazeny rostliny. Aby obyvatelé měli příjemné prostředí. Je realizovatelná pro děti.

Pro koho je určena?
Pro děti

V čem je stavba výjimečná?
Připomíná starý větrný mlýn.

„Můj Větrný dům je velká větrná elektrárna. A na střeše jsou solární panely. Na balkoně jsou vysazeny rostliny, aby obyvatelé měli příjemné prostředí. Je výjimečný tím, že připomíná starý větrný mlýn.“

Obsah

- 2 Rudolfova hádanka
3 Úvodník

4-5 Téma

- 6-7 U krajánků
8-9 Povolání

- 10-11 Krajánkovo tvoření
12-13 Volnočasovky
14-15 Krajánci na cestách
16-17 Putování za chutěmi
18 Víte, že?
19 České stopy
20-21 Krajánkova knihovna
22-23 Čtení na pokračování
24-25 Pověsti a legendy
26-27 Logohrátky
28-29 Hrátky s češtinou

- 30-31 Jazykové hry
32 Zpívanky
33 Řikanky
34-35 Komiks
36-37 Hrátky s přírodou
38-39 Svět kolem nás

40 Kvíz

Sýkorčin vzkaz
Nakoukněme pod pokličku
Média a sdělovací prostředky
Lež a tajemství
Televize
Režisér
Papírová televize
Křížovky a rébusy
Hessenpark
Celozrnný chléb
Zajímavosti a výročí z Německa
Ema Destinová
Bára Milotová
Černočko
O Daliborovi
Dvojhásky au, ou
I–í–y–ý v podstatných jménech rodu středního
Televizní talkshow
Pravda a lež
Kdo nevěří, ať tam běží
Knedlík a výlov rybníka
Sedmikráska chudobka
Vyhlášení výsledků letní architektonické soutěže Německo

Nakoukněme pod pokličku

Otevíráte další číslo Krajánek a mě napadá, zda jste se někdy zamýšleli nad tím, co vše je potřeba, aby takový časopis vznikl? Kde se bere téma? Kdo napíše text a kdo k němu nakreslí obrázky? A kdo opraví chyby, aby to bylo hezky česky?

Pojďme společně nahlédnout pod pokličku... Nejdůležitější je v našem případě tým a také plán, díky kterému každý ví, co má kdy dělat. Redaktorky napíší články. Pak přichází na řadu editorky, které zkontrolují, jestli články odpovídají plánu, a korektorky, jež opravují pravopisné, slohové a jiné chyby. Článek bez obrázků ale moc atraktivně nevypadá, a proto je třeba ho vyšperkovat fotografiemi, ilustracemi a kresbami – čas pro ilustrátorky a grafičky. Texty a obrázky se pak nasázejí do takzvané šablony a je téměř hotovo. Celý časopis pak naše webmasterka umístí na webové stránky a vy můžete číst! Abychom nezapomněli – jste tu ještě vy – krajánci, kteří nám pomáháte svými příspěvky, obrázky a mnohdy se sami spolupodílíte na jednotlivých rubrikách.

Časopis Krajánek je tak dílem sehraného týmu lidí, kteří ho tvoří s láskou ve svém volném čase. Přestože nemá žádnou opravdovou redakci a mnozí z nás se osobně nikdy nesetkali, když časopis vyjde, po těle se nám všem rozleje hřejivý pocit. Takové uspokojení a radost z toho, že jsme vytvořili opět něco nového, co tu bude pro vás v naší krásné češtině.

Příjemné čtení a spoustu zábavy!
Michaela Enžlová

Krajánek

ČASOPIS nejen PRO ČESKÉ DĚTI ŽIJÍCÍ V ZAHRANIČÍ
Vychází 1. 10. 2019, časopis Říjen 2019
měsíčník, ročník 6

Šéfredaktorka: Ivana Kačmaz Editorka: Zdeňka Strigaro
Korektury: Ivana Bilošová, Anna Karamantzani,
Jana Rosell, Kristýna Vávrová, Zuzana Dorogiová
Titulní strana: Zuzana Krutá Sazba: Ivana Kačmaz
krajaneck@krajanekevse.cz

Vydává Krajánek ve světě z.s.
Rovné 5, 518 01 Dobré. IČO: 07369522
Předsedkyně: Lenka Kanellia
spolek@krajanekevse.cz
www.krajanekevse.cz
www.facebook.com/krajanekevse
© Krajánek ve světě z.s.

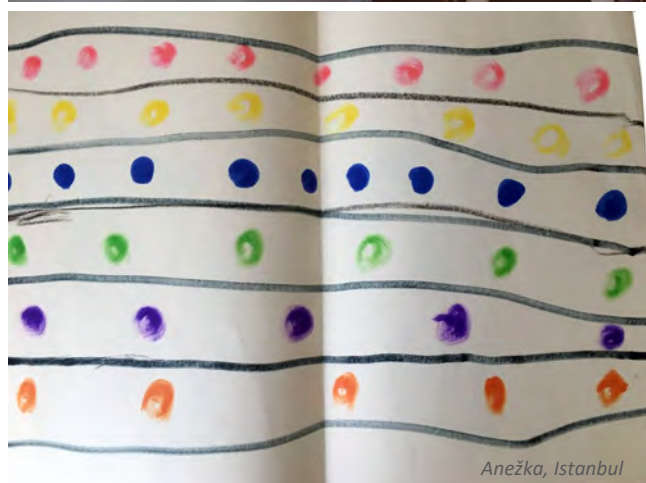
Média a sdělovací prostředky

Tak nevím, nevím, možná by právě teď měla zatroubit fanfára? I když by to mohlo znít trochu pyšně. Proč? Protože číslo Krajánka, které otvíráte, bude vlastně i o něm samotném, bude psát o sobě. Mno, řeč bude tento měsíc o sdělovacích prostředcích, o médiích. Jsou jimi především noviny a časopisy („To jsem já, to jsem já!“ volá pyšně Krajánek, slyšíte?), televize, rozhlas a všudypřítomný internet („To jsem taky já!“ volá hrdě znovu.). S jejich pomocí jsou předávány, vysílány a přijímány nejrůznější informace. A že jich v dnešním světě ale je!

Z novinového stánku každé ráno vykoukne hned několik zbrusu nových deníků, jeden vedle druhého tam týdeníky, měsíčníky i občasníky čekají, až si je někdo koupí. A pak hurá, už to z nich srší! Kupující hltá písmeno po písmenu, titulek po titulku, článek po článku a obrázek po obrázku a k němu a ke všem dalším čtenářům se dostává ne jedna, ale bezpočet informací, názorů, nápadů, myšlenek, nabídek, reklam, sdělení i zábavy.

Podobně tomu je s televizí. Stejně jako tisk je médiem, dokonce masovým médiem, masmédiem. Sdělované je dostupné najednou neskutečnému množství příjemců. Milióny namodralých světélek se denně (a také nočně) rozsvěcejí po celém světě, aby nabídly domácnostem informace a zábavu. Zprávy, filmy, vzdělávací pořady, večerníčky, politické debaty, pořady pro seniory, vědomostní soutěže... A to je jen malý zlomek toho, co může velkým i malým divákům nabídnout tahle kouzelná be-

Anežka, Istanbul

dýnka. Vlastně pardon, ona už to není bednička, ona ta televize nějak hubne a hubne a dnešní modely jsou už docela placaté!

Sedmikráska není jen krásná, ale i užitečná. Už ve středověku se používaly její listy do salátu a polévek. Listy jsou také výborným prostředkem na hojení ranek a štípanců od komárů. Stačí listy rozdrtit a ranku nebo štípanec jimi potřít. Hojení se tím urychlí.

To si určitě musím vyzkoušet!

Okvětní lístky zkrášlí vaši odpolední svačinku, jako je obyčejný chléb s máslem a tvarohem, nebo jimi můžeme ozdobit různé omáčky.

V mé zahrádce není třeba hledat místo, kam sedmikrásku vysadit, roste tam už dávno. Příště si ji ale budu více vážit a nebudu ji trhat jen do vázičky na ozdobu. Namísto toho s ní ozdobím také moji výbornou přesnídávku.

Co to znamená?

bída -y ž

mít nedostatek jídla a pití, nemít moc peněz, mít málo něčeho, co potřebujeme k životu

věštit, věstit ned.

předpovídat budoucnost nebo být znamením něčeho, co se v budoucnosti může stát.

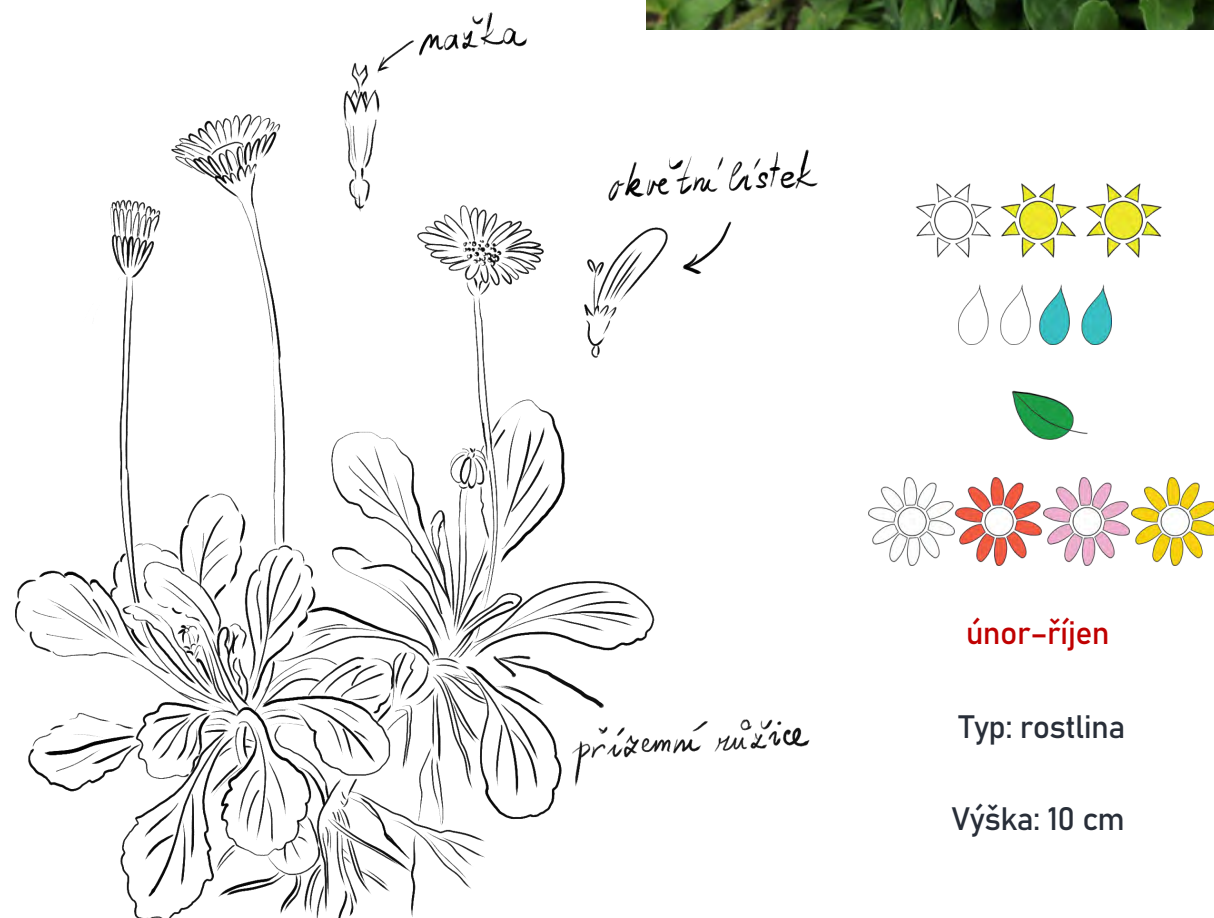
pranostika [-ty-] -y ž

v době, kdy nebyla televize a předpověď počasí, pranostika počasí předpovídala podle souvislosti mezi přírodními jevy v určitém ročním období

Sedmikráska chudobka

Bellis perennis

Pamatujete si na kopretinu bílou? Sedmikráska chudobka je její malá sestra. Malinká opravdu je, nevyroste více jak deset centimetrů. Přestože je malinká, je velmi odolná a najdeme ji na loukách v parcích a zahradách, od února až do listopadu, protože jí nevadí ani mráz do -15°C .

Proč dostala tato drobná květinka název sedmikráska? Mnohé z vás napadne jasná odpověď, protože je krásná. Ale proč je krásná sedmkrát a ne například desetkrát nebo pětkrát?

Odpověď je snadná. Sedmikráska totiž kvete nejméně sedm měsíců v roce od března do října, a proto je tedy sedmkrát v roce krásná.

Její příjmení chudobka zní ale naopak tak, že si ji představíme jako nějakou posmutnělou chudinku.

Hledaly jsme tedy s babičkou příčinu tohoto názvu. Našly jsme ji v naší **pranostice**:

Pokud je jaro teplé a suché, kvetou chudobky bohatě, což ale **věští** hladový a **bídny** rok s chudou úrodou.

Byly doby, a ne tolik minulé (vaši prarodiče vám to jistě potvrdí), kdy televize začínala, byla, jak se tak říká, v plenkách. Rozhodně nebyla ještě tak rozšířená jako dnes a programy byly třeba jen dva a nevysílalo se zdaleka celý den a noc. Televize možná nebyla, zato nechyběly hlasy a melodie linoucí se z rozhlasu po drátě nebo z rádia. Dodnes, jak se vlny šíří sem a tam a tam a sem, na-

ladí se i desítky radiových stanic, co přináší zprávy, vážnou hudbu, ukolébavky, rock 'n' roll nebo zajímavé povídky. To vše se dá vychutnat hezky pěkně do ouška doma v ušáku nebo třeba za jízdy v autě či při práci na zahrádce.

Doba a technický pokrok ale letí kupředu sedmimílovými kroky. Na noviny už nemusíme čekat jenom v trafice, na zprávy a filmy v televizi a na záznam koncertu v rádiu. Všechno to najdeme i na internetu, zázraku moderní techniky. Kdo je zkrátka připojen na „světovou pavučinu“ neboli wé wé wé, toho dostihne tisk, televize i rádio a nekonečně mnoho dalších informací. Stačí připojení a počítač, tablet, chytrý telefon nebo ještě chytřejší hodinky... Vše v jednom a spíš než na dosah ruky na dosah signálu. Jen aby nás ten internet nepřechytral, co říkáte?

Vypadá to všechno úžasně, vidíte? Hlavně to množství. Což o to, je z čeho si vybrat. Ale měli bychom mít na paměti, že ne všechna sdělení, která se k nám donesou, jsou pravdivá. A v té velké spoustě je čím dál tím těžší přijít na to, co je pravda, co je lež, co bublina vypuštěná do světa ve snaze o senzaci a větší prodej časopisu nebo sledovanost zpráv. A co teprve internet, kam si každý napíše, co chce. Zde je opravdu opatrnost na místě!

Tak tedy, čtěte, dívejte se a poslouchejte, ale pozor, nevěřte vždycky všemu, platí?

JAKÝ JE ROZDÍL MEZI LHANÍM A NEPROZRAZENÍM TAJEMSTVÍ?

Mikeš, 6 let, Frankfurt nad Mohanem,
Německo

Hráli jsme se strejdou na playstationu. Řekli jsme si, že to doma ale nepovíme. Když se nás babička zeptala, jestli jsme hráli, řekli jsme, že ne. Lhali jsme, ale neprozradili jsme naše tajemství.

David, 6 let, St. Pölten,
Rakousko

Je v tom rozdíl! Když neprozradíš tajemství, tak to není zlý. Když lžeš, tak ale můžeš někomu ublížit. Třeba, když mám rád pejsky, ale je to tajemství a řeknu, že mám rád kozy, tak to není lhaní, ale neprozrazení tajemství, protože tím nikomu neublížím.

Anička, 5 let, Washington, D.C., USA

Tak lež je třeba, že nechci říct, že je něco škaredé, a řeknu, že je to pěkné. Tajemství je, když ti někdo něco řekne a ty to nesmíš nikomu říct.

Filip, 11 let, Lyon, Francie

Lež není pravda, ale neprozrazené tajemství může být pravda. Lež může ublížit.

Ada, 9 let, Nové Město nad Metují,
Česká republika

Lhaní je to, že neříkáme pravdu, a neprozrazené tajemství je, když ti kamarád řekne něco fakt tajného a poprosí tě, ať to nikomu neřekneš, tak to nikomu neřekneš. Prostě to tajíš.

KNEDLÍK

A VÝLOV RYBNÍKA

U KRAJÁNKŮ

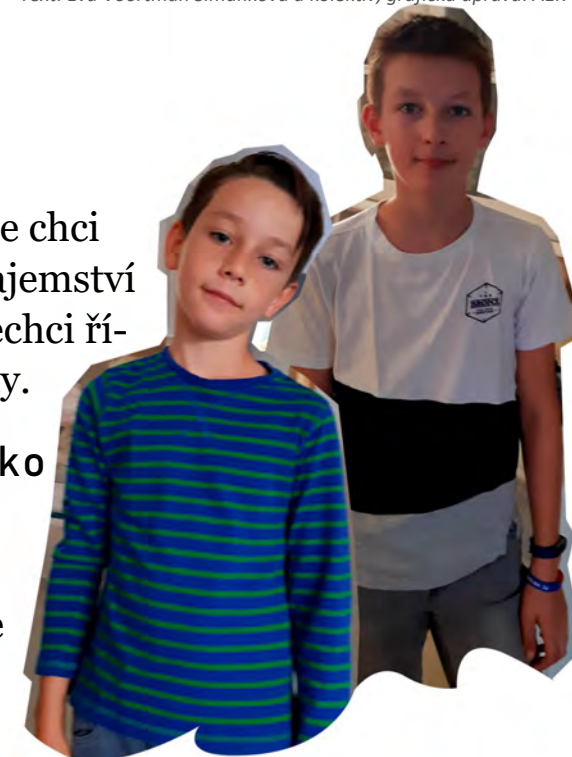

Jan, 8 let, Wohlen, Švýcarsko

Lež je, když nechci říkat pravdu, protože chci dělat něco, co nemám nebo nesmím. Tajemství mám, když si chci „schovat“ něco, co nechci říkat hned a nebo chci podpořit kamarády.

Jakub, 11 let, Wohlen, Švýcarsko

Lež je nepravda, něco, co si vymyslím. Tajemství je pravda, kterou ale nechci říkat, protože jsem slíbil, že nic neřeknu.

Filip, 7 let, Athény, Řecko

Když někdo lže, říká blbiny, kterým někteří lidé dokonce věří! Když někdo nechce prozradit tajemství, tak o tom vůbec nemluví, aby to tajemství nikdo nevěděl, a proto tedy ani nelže.

Anna, 9 let, Milán, Itálie

Lhát by se nemělo. Ne-prozrazovat tajemství je naopak dobrá věc.

Vašík 7 let, Istanbul, Turecko

Lhaní je, když řeknu kamarádovi, že mu dám čokoládu, ale žádnou ani nemám. Neprozrazení tajemství je, když kamarádovi neřeknu, že pro něj mám čokoládu jako dárek k narozeninám.

Je lepší zpracovávat úkoly ve škole samostatně, nebo s kamarády a proč?

Odpověď pošli do konce září na e-mail krajanek@krajanekvesvete.cz. Otiskneme ji v prosincovém čísle.

Televize

V televizním studiu mají
i dnes napilno. Poznáte, kdo co dělá?
Napište číslo do políčka
vedle lidí na obrázku!

- 1 **Režisér Jan** vymyslel projekt a vybral herce, které úkoluje, aby výsledek odpovídal jeho představám.
- 2 **Hlasatelka Marie** sedí za zprávařským pultíkem a ze čtecího zařízení informuje diváky o všem, co je nového doma i ve světě.
- 3 **Scenáristu Standu** baví psaní, jeho úkolem je vymyslet děj i podrobné dialogy všech postav.
- 4 **Osvětlovač Ondra** je technicky zdatný. Ví, jak scénu nasvítit tak, aby výsledek vypadal co nejlépe.
- 5 **Zvukař Zdeněk** se stará o to, aby diváci film nebo pořad dobře slyšeli a byl podkreslen pěknou hudbou.
- 6 **Redaktorka Radka** pracuje v terénu a natáčí všude, kde se děje něco zajímavého.
- 7 **Kameraman Karel** stojí za kamerou a natáčí v terénu i ve studiu.
- 8 **Střiháčka Sylva** musí projít natočeným materiálem a spojit jednotlivé scény tak, aby výsledek divák co nejvíce bavil.
- 9 **Maskérka Markéta** v místnosti plné štětců a pudrů dělá herce a moderátory krásnější.
- 10 **Produkční Pavla** má za úkol organizaci celého natáčení, pomáhá vybírat herce, ale také se stará o to, aby vše šlo podle plánu.

Kdo nevěří, ať tam běží!

Jiří Žáček

Když jsem byl v dětství starým kmetem,
vyplul jsem pouští na voru,
lovil jsem ryby parapletem,
pršelo zdola nahoru.
Nabrousil jsem si teplou šálu,
abych si držel přímý směr,
doplul jsem k zemi z ementálu
a ta je celá jenom z děr.
Na nohách se tam nosí čapky
a boty zase na hlavě,
na slony líčí mucholapky
a vůbec žijí nezdravě.
Bohatí jsou tam strašně chudí,
a veselí se tam kaboní...
Taková země brzy znudí,
a tak jsem práskl do koní.
Kdopak by tušil, že se splaší?
Zalezli všichni do nory!
Cpal jsem se vtipnou kaší,
protože došly brambory.
A právě v té mé pouti,
sotva jsem vyplul ze dveří,
chytli mě lasem lidožrouti –
že mám čest stát se jejich večerí!
Nelekl jsem se nebezpečí,
vím, že jsem strašně kyselý,
tak jsem jim prodal pytel řečí
a koupil nůši veselí.

Ještě mi v uších zněly salvy,
vykročím – a v tom bác a rup,
ocitl jsem se v pasti na lvy –
a tři lvi na mě cení chrup!
Hned jsem se vzmužil silou zvyku,
a že byl zrovna listopad,
běžel jsem domů pro motyku,
abych se mohl vykopat.
A že jsem známý chlapík činu,
hrdinný Matěj ze Lhoty,
doma jsem skočil pod peřinu
a zaspal všechny trampoty.
Když jsem se vzbudil, zvedám slechy,
čenichám s nosem nahoře....
Nebyli to lvi, ale blechy!
A tak jsem hupnul na moře.
Zapadlo slunce, bylo ráno,
dal jsem si pusu na čelo,
myslel jsem, že mám vystaráno –
vtom celé moře shořelo!
Tak jsem se vydal domů pěšky
od mysu Dobré naděje,
cestou jsem smotal rovnoběžky,
to abych zmátl zloděje.
Než jsem se stačil zeptat, kde jsem,
tří zlatých dědů vševědů,
hurikán mě hnál hustým lesem,
a přímo zpátky kupředu!

Pravda a Lež

1. Šla Pravda světem a na chudý duchem se smála,
pro blahoslavený navlíkla honosný šat,
v zákoutí špinavým drzá Lež ve stínu stála,
ta Pravdu pozvala k sobě přenocovat,
a Pravda znavená usnula, jen co si sedla,
ze sna se tulila, naivka důvěřivá,
jen oči zavřela, už se Lež z postele zvedla
a začla si pokradmu zkoušet ten její háv.

Jaromír Nohavica

2. S Pravdou mi můžete leda tak políbit záda,
ženská je ženská, tak jakýpak cavyky s ní,
kdopak tu rozpozná, která je Lež, která Pravda,
až budou obě dvě donaha vysvlečený,
na její blůzu si její brož fešácky připla,
pod paži stříkla si její dezodorem,
peníze, hodinky, doklady, všechno jí štípla,
odplivla, odporně zaklela, vypadla ven.
3. K ránu až zjistila Pravda, co všechno jí schází,
před zrcadlem se pak notně podívala:
někdo už odněkud donesl hrst černých sazí,
aby se ta čistá Pravda tak nelišila,
Pravda se smála, že na ni kameny házejí:
„Vždyť Lež je to všechno a Lež taky mý šaty má,
blahoslavení s ní protokol sepsali rázem,
byla to rozmluva dost málo přívětivá.
4. Ona vyfásla pokutu a ještě mohla bejt ráda,
ostatně cizí šmouhy přišili jí,
nějaká mrcha tu tvrdí, že je prej Pravda,
a zatím se potlouká nahá a po škarpách spí.
Ubohá Pravda se brání a přiznat se nechce,
to máš, holka, marný, jak chceš se dušuj a křič,
Lež zatím, potvora, ukradla vzrostlýho hřebce
a dlouhý a pěstěný nohy ji odnesly pryč.
5. Leckterý hlupák se dodneška za Pravdu hádá,
pravdy se ovšem v těch řečičkách nedobereš,
jistě, že na světě nakonec zvítězí Pravda,
ale až dokáže to, co dokáže Lež,
často je k mání vodky jen půl litru na tři
a ani nevíš, s kým dneska přenocuješ,
někdo tě vysvlíkne, řeknou ti, že ti to patří,
a dřív, než se naděješ, nosí tvé kalhoty... Lež

Anežka, Istanbul

Režisér

Jméno: Zdeněk Skokan

Povolání: Režisér

Věk: 36

Bydliště: Brno, Česká republika

Čím jste chtěl být jako malý?

Asi ničím... Rád jsem se díval na filmy. Ale že bych něco podobného mohl někdy dělat, mě tenkrát vůbec nenapadlo.

Co vás na vaší práci nejvíc/nejméně baví?

Nejvíc mě baví rozmanitost. Pokaždé natáčíme s někým jiným o něčem jiném. Žádný natáčecí den není stejný jako ten předchozí. Potkáváme různé zajímavé lidi. Co mě naopak nebaví, je, když to nejde. Když píšu scénář a nevím, jak dál. Když si nerozumíme s kameramanem. Když je málo času a spěcháme.

Bez čeho se ve své práci neobejdete?

Bez mozku a fantazie uvnitř.

V čem musí být člověk dobrý, aby mohl toto povolání vykonávat?

Když chce být člověk režisérem, musí vidět obrazy a musí o nich umět přemýšlet. Každý film nebo reportáž vypráví příběhy poskládané z obrazů. Obrazy ve filmu jsou jako slova ve větě. Úkolem režiséra je skládat je za sebe tak, aby jim ostatní rozuměli.

Co byste poradil někomu, kdo se chce stát režisérem?

Dívejte se na televizi, chodte do kina a přemýšlejte o tom, co vidíte a slyšíte.

Kdyby měl být režisér zvíře, jaké zvíře by byl a proč?

Delfín. Vyskakuje, noří se zpátky do vln a zdá se, že ho to moc baví.

Tři slova, která vaši práci nejlépe vystihnou.

Světlo, fantazie a příběhy.

Papírová televize

Televizní vysílání je kromě tisku a rozhlasu jedním z nejdůležitějších médií. Pro příjem televizního vysílání slouží všem dobře známý přístroj: televizní přijímač neboli televizor. První televizor v Československu byl sestaven již v roce 1935, ale výroba televizorů ve větším počtu začala až o více než 10 let později. První televize vypadaly velmi podobně jako ta, kterou si společně vyrobíme.

a jaké jsou vaše nejbližší plány.“

„Mám plno práce na zahrádce,“ hned se chytil Jonáš.

„Mě čeká boj proti zlu,“ přisadil si odhodlaným tónem Jenda.

„Já mám pohodu, zrovna hodně odpočívám,“ odpověděl Mathias.

Začínala jsem se v tom ztrácet, ale pochopila jsem, že se musím plně vžít do své postavy: „Je mi hodně smutno. Neuším ovládat svůj vztek. Nevím, jak to napravit.“

Bára se zamyslela a zeptala se: „Co je pro vás nejdůležitější část oblečení?“

„Kalhotky,“ zasmál se Jonáš.

„Ty jsi krteček!“ vyprskla jsem smíchy. „Jo,“ usmál se Jonáš. „Takže přestávám hrát, když už mě Zuzka odhalila?“

„Ano, ale ještě můžeš hádat ostatní.“

„Pro mě je to asi můj klobouk,“ odpověděl Jenda.

„Pro mě helma,“ zas Mathias.

„Cože?“ zatvářila jsem se nechápavě.

U Jendy jsem tušila, ale odpočívající

Mathias s helmou byl pro mě velkou záhadou.

„Pro mě jsou nejdůležitější rukavice,“ odpověděla jsem. „Elsa!“ vykřikl Jonáš se smíchem. „Tak to jste se, milí sourozenci, vzájemně odhalili a vyřadili. Tak pokračujem!“ na to pohotově Bára.

„Máte nějaké zvláštní schopnosti?“ „Mám jich spoustu! Umím vytušit nebezpečí, když mě zabolí jizva,“ odpověděl Jenda. „Harry Potter!“ vykřikli jsme snad všichni čtyři najednou.

„Já zas umím vyrazit jakýkoli míč z branky,“ dodal Mathias. Došlo to jen Báře: „Petr Čech, vid’? Tak to byl dneska rychlý konec.“ A šli jsme si dát svačinu.

Dokonce se mi pak v noci zdálo o tom, že se Elsa, Harry Potter a Krteček setkali ve společné debatě. Ale co přesně řešili, už jsem zapomněla. Těším se, že si to zahrajem i s rodiči. Už vím, kdo budu tentokrát.

Budeme potřebovat

krabici, lepidlo, papírovou lepicí pásku
nůžky, průhledný plast (například z obalu od elektroniky)
dvě ruličky od papírových utěrek, gumičky
barevné fixy a pastelky, barevný papír

Televizní talkshow

Dneska jdeme já (Zuzka) i Jonáš na návštěvu ke kamarádům – jsou v jedné rodině čtyři děti! Vždycky si říkám, jaké by to asi bylo, mít tolik sourozenců.

Na jednu stranu mi přijde super, že si má člověk vždycky s kým hrát, za kým zajít. Když jeden brácha nemá chuť hrát Dobble, člověk se prostě zeptá někoho dalšího.

Ale pak si zas říkám, jestli bychom se vůbec vešli všichni kolem táty, když předčítá. Nebo jak rodiče před létem i lyžemi vždycky hledají a hledají, než najdou nějaké jízdenky, letenky nebo skipasy, co si můžou dovolit zaplatit pro všechny čtyři. A co teprve pro šest!

U Báry, Jendy, Mathiase a malého Toníka mluvíme taky česky, mají to stejně jako my, jejich máma je Češka. Bydlí až na druhé straně města, ale návštěvu jeme se docela často.

Dneska nám Bára hned hlásila, že má parádní hru, která se nejlíp hraje ve více lidech.

„Toník ještě hrát nemůže, když sotva mluví. Jo a já budu moderátor!“ hlásí se hned Bára.

„Moderátor? A co je to vůbec za hru?“

„Dívali jste se nikdy na nějakou televizní talkshow? Pořád, kam pozvou několik lidí najednou a moderátor jim dává různé otázky?“

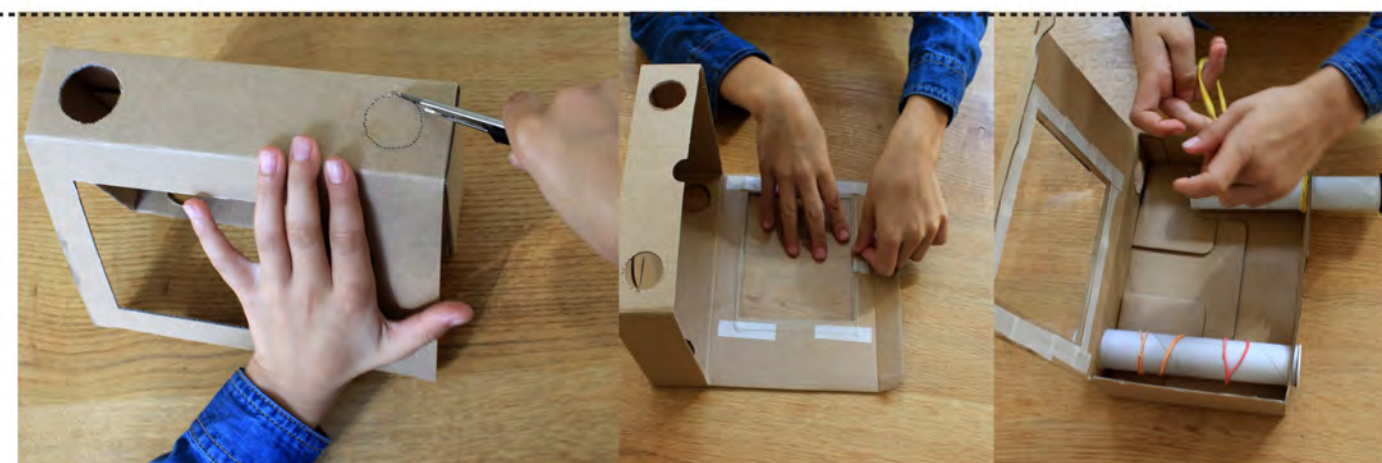
„Já teda ne,“ utrousil Jonáš, kterého Bára ještě pro svůj nápad rozhodně nezískala.

„Asi ne,“ přidávám se. „Tak ty nám budeš klást otázky?“

„Budu! Ale vy nebudete odpovídat za sebe, ale za někoho jiného. Za nějakou pohádkovou postavu, za nějakou celebritu. Promyslete si, kdo chcete být, ale nikomu to neříkejte.“

Nedokázala jsem si to moc představit, ale hned jsem věděla, kdo chci být.

„Dobrý den, vítám vás v naší talk-show,“ začala Bára slavnostně. „Nejdřív bych se vás chtěla zeptat, jak se dnes cítíte

1 Opatrně rozložte krabici tak, aby šla opět slepit. Na bocích obkreslete ruličku a vystříhněte 4 kolečka. Na přední straně krabice vystříhněte obdélník – „obrazovku“. Krabici polepte barevným papírem. Vystříhněte z průhledného plastu obdélník.

2 Vlepte ho pomocí lepicí pásky z vnitřní strany krabice tak, aby pokrýval celý otvor „obrazovky“. Protáhněte papírové ruličky otvory. Na vrchní ruličku přidejte tři gumičky, aby papír neprokluzoval.

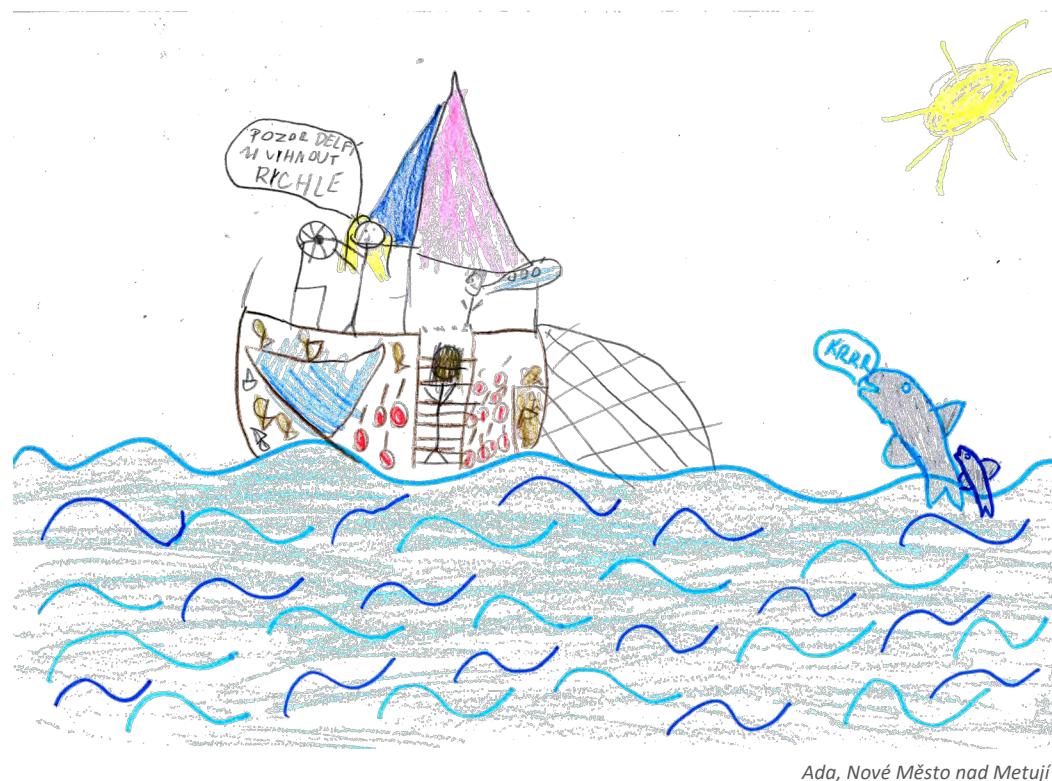

3 Ustříhněte dlouhý kus papíru, široký tak, aby se vešel do krabice. Pak předkreslete rámečky podle velikosti „obrazovky“ a vyplňte je příběhem nebo obrázky.

4 Naviňte papír na ruličky a zajistěte papírovou páskou. Uzavřete krabici papírovou páskou nebo lepidlem, přikreslete tlačítka a bavte se u originálního televizního programu!

Jak se mezi sebou baví delfíni? Píší si na Instagramu, nebo mňoukají jako kočky? Napiš do rébusu opak přídavných jmen a dozvíš se to!

studený					
černý					
tupý					
suchý					
plný					
těžký					
nesjízdný					
rychlý					

Vyluštěte rébusy.

 vánoční cukrov_ i í y ý	 krabička s mýdl_ i í y ý	 kostky s čísl_ i í y ý
 auto se zavazadl_ i í y ý	 buchty s povidl_ i í y ý	 hrnek podmásl_ i í y ý
 počasí pro Českou republiku Dnes Zítra Čtvrtek Pátek 10° 9° 14° 29° předpověď počas_ i í y ý	 mává křídla_ i í y ý	 hluboké údol_ i í y ý
 chobotnice s chapadl_ i í y ý	 špinavé nádob_ i í y ý	 skákat se švihadl_ i í y ý

I-Í-Y-Ý U STŘEDNÍHO RODU

Tentokrát budeme procvičovat psaní **i-í-y-ý** v **podstatných jménech rodu středního**. Kartičky si vytiskněte, podlepte nebo zalaminujte a vystříhejte. Potom už můžete slovům přiřazovat správný vzor. Můžete jej označit třeba kolíčkem na prádlo nebo kancelářskou svorkou. Na zalaminované kartičky lze psát obyčejným fixem a poté vše zase smazat.

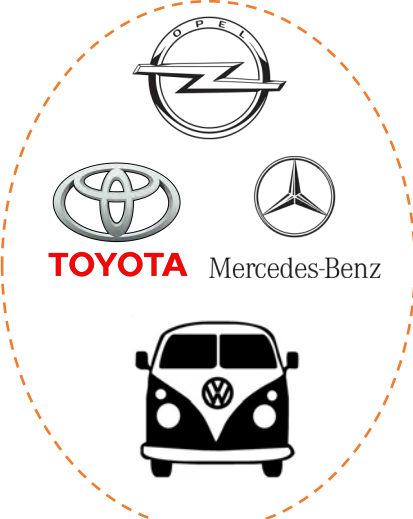

Prima zábavu přeje Krajánek

 <p>traktor na pol_</p> <p>i í y ý</p>	 <p>pytel uhl_</p> <p>i í y ý</p>	 <p>ptáček v rákos_</p> <p>i í y ý</p>
 <p>kysané zel_</p> <p>i í y ý</p>	 <p>lod' s vesl_</p> <p>i í y ý</p>	 <p>zahradnictv_</p> <p>i í y ý</p>
 <p>brouk s tykadl_</p> <p>i í y ý</p>	 <p>hvězdy na neb_</p> <p>i í y ý</p>	 <p>obchod s kol_</p> <p>i í y ý</p>

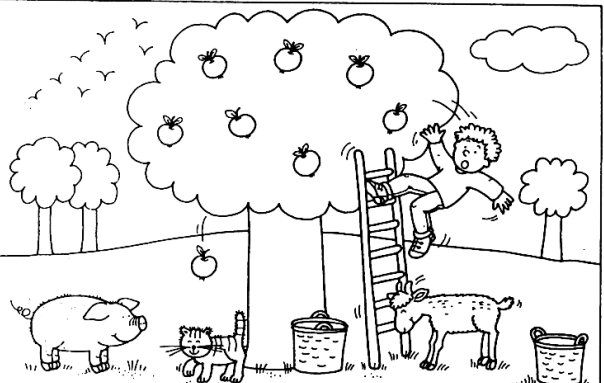
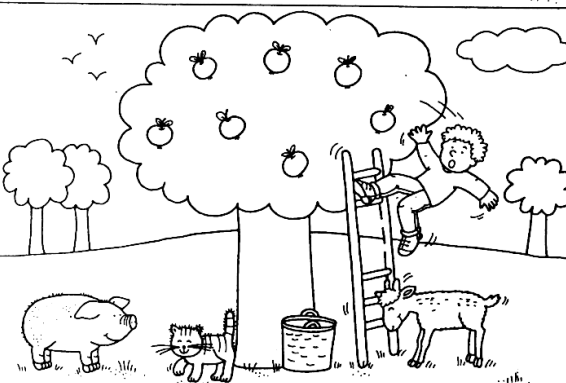

V každém oválu je něco, co do **Německa** nepatří. Co to je a proč?

 <p>zvíře</p>	 <p>auto</p>	 <p>země</p>
---	--	--

Anička, Washington, D.C., Matyáš a Ada, Nové Město nad Metují

Logické řady: Který obrázek bude následovat?

     	
     	
   	
	<p>Najdi 5 rozdílů</p>

Text a grafická úprava: Filip Paidar a Francesca Ventriglia

Hessenpark

Skanzen Hessenpark se nachází v krásné přírodě pohoří Taunus, jehož nejvyšší hora se jmenuje Großer Feldberg a měří 881 metrů. Po 40 minutách cesty autem z centra Frankfurtu stojí Fanyňka, Filip a jeho sestřička Helenka a bráška Dominik konečně před vchodem do skanzenu. Projdou bránou a octnou se v živé starodávné hesenské vesnici.

Informace

„Kuk! Věděli jste, že skanzen je živé muzeum? To znamená žádné exponáty ve vitrínách, ale ukázky opravdových řemesel, které si můžete i vlastnoručně vyzkoušet. A to vše v původních stavbách, které byly převezeny z celého kraje a znovu postaveny.“

Tohle jsou dřevěné šindele, ze kterých se dříve stavěly střechy.

Lékárna

Typický hrázděný dům
z Hesenska

LOGOHRÁTKY

Text: Michaela Enžlová, ilustrace a grafická úprava: AEK

Doplňte zdrobněliny:

malé auto je
pavouk
palouk
louže
bouda
brouk
kohout
boule
housle
ploutev
zub
holub
dub
chlup
ucho
Jarda

Šotek vymazal dvojhlásky, doplňte správně au, ou a pak si vše ještě jednou nahlas přečtete. Starší krajáci si mohou zkusit u slov určit i slovní druhy.

Znáte písničku Holka modrooká (<https://www.youtube.com/watch?v=YlqVE9OoZl0>)? A víte, že je velká legrace, když vyměníte všechny samohlásky za dvojhlásky au nebo ou? Zkuste si ji zazpívat s mamkou nebo tatínkou ve všech verzích.

Dvojhlásky AU, OU

DVOJHLÁSKA AU: spojujeme výslovnost samohlásky A se samohláskou U. Důležité je výrazné našpulení rtů a prodloužené vyslovení samohlásek AAAUUUU dohromady.

Já jsem malá kočička,
ráda motám klubička
a jazyk strkám do mlíčka.
Nahlas mňoukám MŇAU, MŇAU,
až mě bolí uši – AU, AU.

Zkuste si zahrát na kočičku – klekněte si „na všechny čtyři“, s nádechem se vyhrbte a s výdechem se prohněte. Hlavu přitom nechte vyvěšenou. Několikrát zopakujte a krásně se protáhněte. Sed zkuste procvičit jazyček – vypláznout, dotknout se horního rtu, pak dolního rtu, levého koutku, pak pravého a nakonec jazykem kopíruj celé rty.

DVOJHLÁSKA OU: spojujeme výslovnost samohlásky O se samohláskou U. Důležité je výrazné našpulení rtů a prodloužené vyslovení samohlásek OOOUUUU dohromady.

Hou, hou, hou, auta jedou.
Jedou, jedou, houkají,
lidé na to koukají.

Už víš, kdo se koupe,
kdo brambory loupe?
Kdo jablíčka koupí,
a kdo v noci loupí?

– to. – tobus. s – na. – la. – strálie. kl – n. – tor. – todráha. – tomat. apl – s. mň –

Zkus vymyslet a napsat další slova, ve kterých se vyskytuje dvojhláska au, ou.

Každé dítě si může namlít vlastní mouku. Tu si taky vezme domů.

Hele, tam je větrník!

Tohle kolo je roztočené větrným mlýnem. To roztočí mlýnský kámen a mouka je umletá.

Ne, to je větrný mlýn! V něm se dřív dělala mouka.

To byl dneska krásný den a příště vás vezmeme do doby moderní a společně navštívíme opravdický mrakodrap.

Jé, to se těším, už teď se mi z té výšky točí hlava.

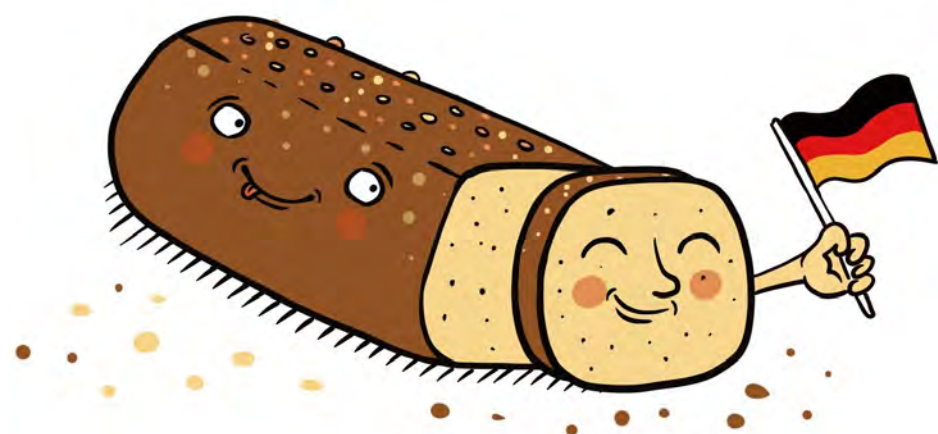
Jestli jste pozorně četli, tak pro vás bude hračkou doplnit následující věty:

1. Skanzen je
2. Do skanzenu byly staré domy a znovu
1. Hrací skříňka poháněná klikou se jmenuje
2. Dříve se v Hesensku stavěly h . á . . . n . domy.
5. Střechy se pokrývaly dřevěným š . n . . l . m .
6. Větrný mlýn roztočí a ten mouku.

Celozrnný chléb

I u nás v Hesensku se peče dobrý voňavý chléb. Dá se zde ochutnat ještě teplý a s trochou štěstí můžete vidět, jak se dělá těsto a jak se chléb peče v peci. Té vůni se nedá odolat. A teď si jeho přípravu s naším receptem můžete vyzkoušet přímo doma.

Budeme potřebovat

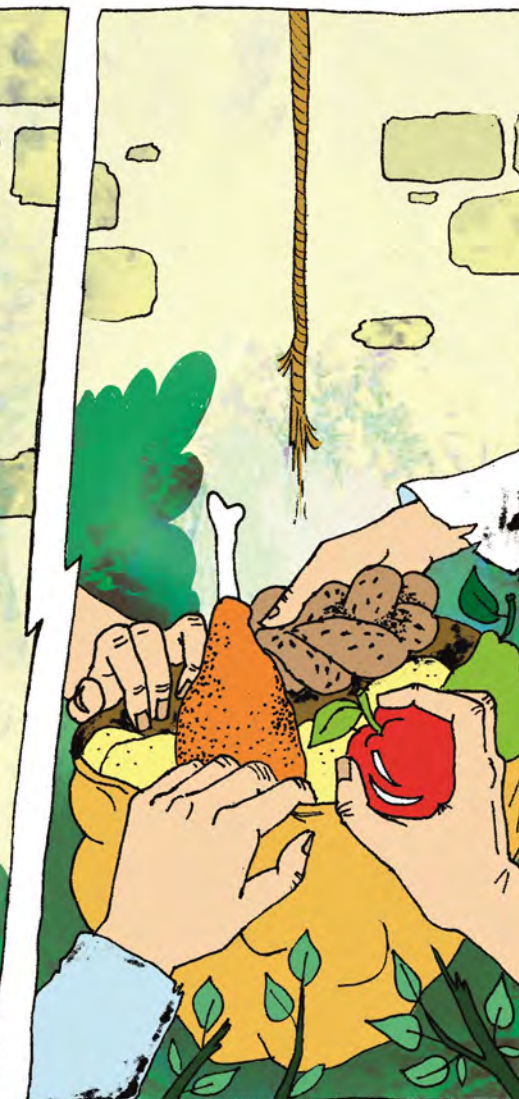
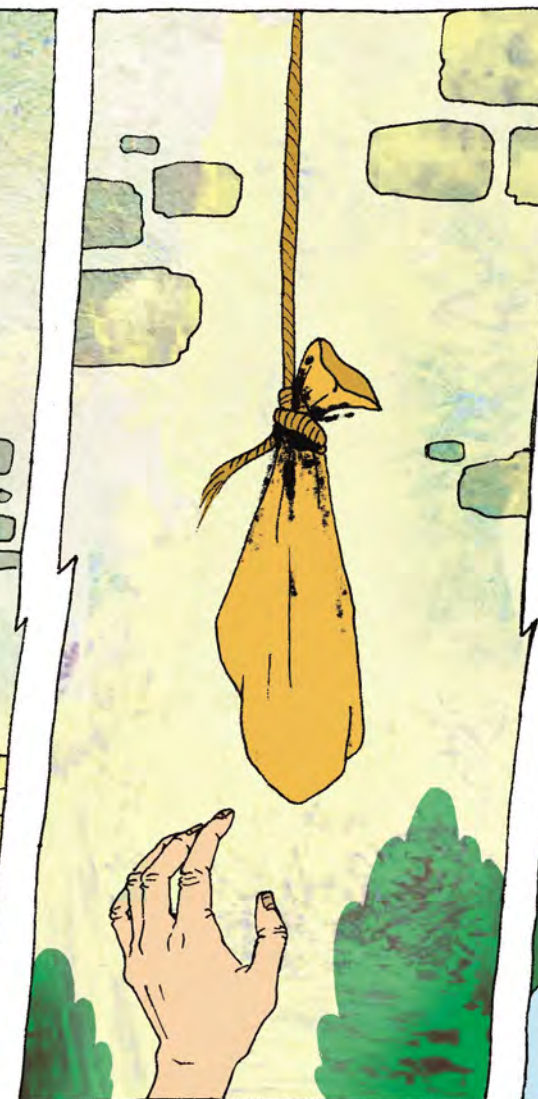
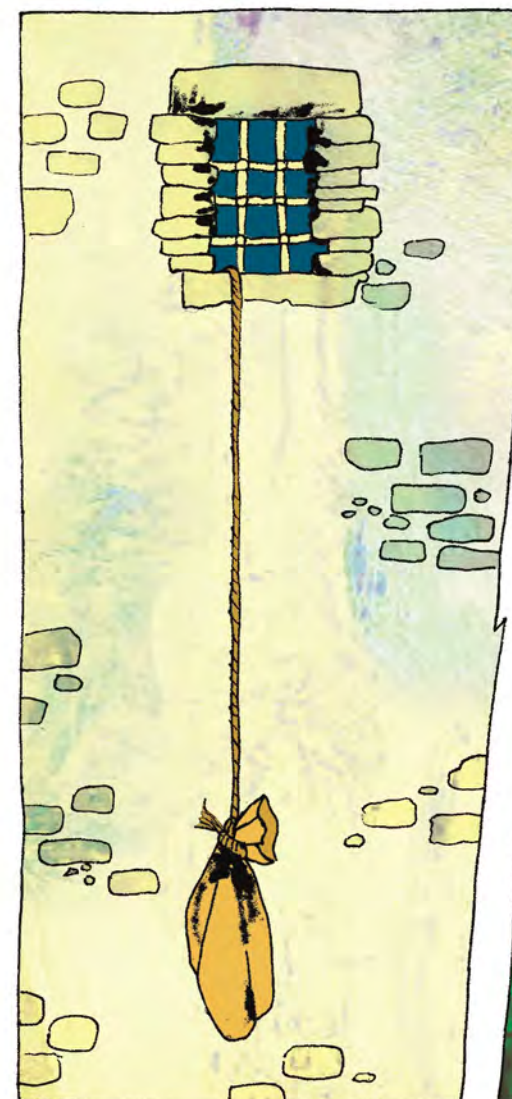
- 1 kostku kvasnic
- 200 g celozrnné špaldové mouky
- 300 g špaldové mouky
- 50 g lněných semínek
- 1 lžíci soli
- 2 lžíce jablečného octa
- 2 lžíce másla
- 3 lžíce ovesných vloček
- a podle chuti můžeme přidat i jiná koření

Náročnost: střední

Doba přípravy:
10 minut + pečení

O Daliborovi

Když se král Vladislav II. Jagellonský ujal vlády, usídlil se na Pražském hradě. Celý hrad dal opravit a nechal zde vybudovat nádherný Vladislavský sál.

„Nechám postavit také vězení jako výstrahu pro každého, kdo by se chtěl protivit královským zákonům,“ přemýšlel král. A skutečně! Brzy vyrostla nedaleko hradu kulatá věž, ve které byla tři patra vězení. Bylo rozhodnuto, že věž dostane jméno podle prvního vězně.

V té době žil na Litoměřicku pan Adam Ploskovský z Drahonice. Nelítostně utiskoval poddané, byl zlý a nespravedlivý. Jeho poddaní trpěli hladem a bídou. A jednoho dne se proti krutému pánovi vzbouřili. Dobyli jeho sídlo a svého tyra na zajali: „Tvé jednání už dál snášet nebudeme. Jestli chceš zůstat živý, slib na svou čest a podepiš, že nás propouštíš z poddanství a nebudeš nás nijak trestat ani pronásledovat.“

Adamův soused mladý rytíř Dalibor z Kozojed byl pravý opak. Dalibor byl spravedlivý, dobře se staral o své poddané, dobrým pomáhal, zlé trestal. Na jeho panství lidé žili spokojeně. K Daliborovi se obrátili vzbouření sedláci: „Pane, přijmi nás za své poddané. Jsi spravedlivý, bude nám u tebe lépe.“

„Nemohu vás přijmout jako své poddané, porušil bych královský zákon,“ řekl Dalibor. Ale sedláci ho ujišťovali: „Náš

pán nám dal volnost a potvrdil to svým podpisem.“ Daliborovi bylo těch nešťastníků líto a přijal je.

Adam zuřil. Bez poddaných totiž šlechtic zchudne, když nemá nikoho, kdo by na polích pracoval. „Takhle to nenechám!“ Nedodržel slib, který nedobrovolně dal vzbouřeným sedlákům. „Půjdu za soudci do královského města, získám zpět svůj majetek. Dalibor si nezákonně přivlastnil mé poddané.“

Dalibor byl zajat a uvězněn v nově postavené věži. Čekal, jak soud rozhodne o jeho osudu. Daliborovi bylo ve vězení smutno, nebylo tam co dělat a čas se vlekl. Jednou požádal žalárníka, aby mu pořídil housle. „Hrát na ně sice neumím, ale naučím se!“ Čas běžel, soudci se radili a Dalibor hrál na housle. Brzy hrál tak dobře, že se o tom po celé Praze vyprávělo a mnoho lidí ho chodilo poslouchat. A když mu došly peníze na jídlo, spouštěl plátěný pytlík z okna svého vězení a jeho posluchači mu dávali, co kdo u sebe měl.

„Nouze naučila Dalibora housli,“ říkali si lidé, a toto přísloví se zachovalo až do dnešních dob.

Soudci se nesmilovali, odsoudili ubohého Dalibora na smrt. Zbyly po něm jen housle a věž na Pražském hradě, které se říká Daliborka.

1 Kvasnice rozpustíme v 500 ml vlažné vody. Mouku a lněná semínka smícháme. Do velké mísy dáme rozpuštěné kvasnice, mouku, lněná semínka, sůl a jablečný ocet.

2 Vše smícháme v celkem tekuté těsto.

3 Formu vymažeme máslem.

4 Pro lepší vyklepnutí z formy vyložíme formu pečicím papírem, na který nasypeme polovinu ovesných vloček. Těsto nalijeme do formy a posypeme zbytkem ovesných vloček.

5 Poté vložíme těsto do studené trouby a pečeme při 200 °C 60 minut. Upečený chléb vytáhneme z trouby, vyklepneme/vyndáme z formy, necháme vychladnout a už nám nezbyvá nic než popřát dobrou chuť.

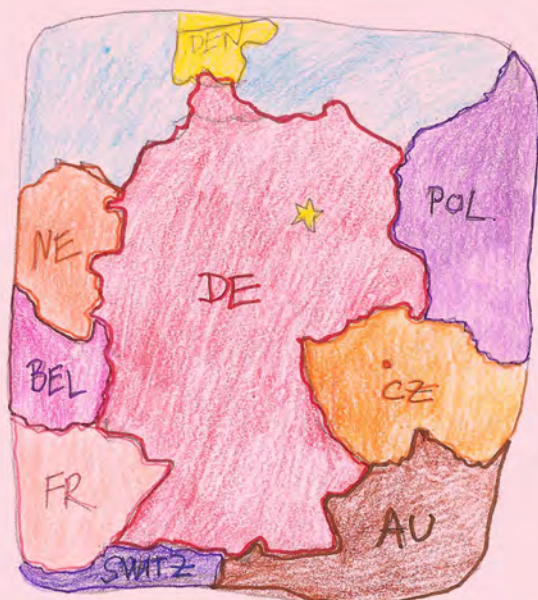
Dobrou chuť!

Guten Appetit!

Víte, že v Německu vyšel úplně **první časopis na světě**? První číslo časopisu „Erbauliche Monaths-Unterredungen“ vyšlo již v roce 1663.

Víte, že Německo má **nejvíce sousedů**? Německo totiž sdílí své hranice s devíti dalšími zeměmi, tolik sousedů nemá žádný jiný stát v Evropě. Zkusíte najít na mapě, které země s Německem sousedí?

Víte, že hlavní město Německa, Berlín, rozdělovala 28 let, 2 měsíce a 26 dní zeď? **Zeď dlouhá 165 km** dělila Berlín na dvě části – východní a západní. Ke sloučení obou částí města došlo 9. listopadu 1989.

Víte, že Německo je zemí **inženýrů a vynálezců**? Právě v Německu byla vynalezena první kalkulačka, dieselmotor, LCD obrazovka nebo walkman či objeven inzulin. Německé vynálezy stále mění svět.

s ním chtěl udělat pár pokusů. Prášek je z vodníkovy zeleného vlasu, kousku rybí ploutve a pěti šupin. „Chtěl jsem dát Marcelce trošku do čaje, abych viděl, co to udělá... Jenže se mi to tam převrhlo celé,“ váhavě dodává strašidylko. „Já jsem vážně nechtěl. Hned jsem se pak stal školníkem, abych to napravil,“ dušuje se. Ředitel Flekýč bydlí pod kamenem u jezírka a Mydlu dobře zná. „Momentik,“ odchází si mlok zatelefonovat.

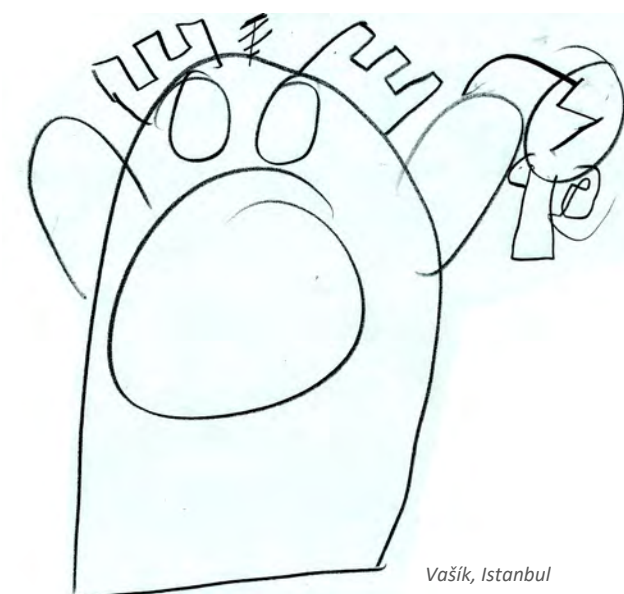
Ege, Istanbul

„Do konce školního roku to vyprchá,“ sděluje pan ředitel. „Ale co s tebou?“ otáčí se na Černoočka. „Nechte ho,“ přimlouvá se za něj paní učitelka Marcelová, kterou mezitím také zavolali. „Však to chtěl napravit a už to nikdy neudělá, že ne?“ „Nikdy!“ přísahá strašidylko. „A můžu ve škole dál zůstat? Já bych moc rád.“

„Do konce školního roku a pak se uvidí,“ klade si podmínku ředitel. „A sleduju tě!“ ještě upozorňuje Černoočka. „A my taky!“ přidávají se sborem žabí kamarádi z 1. Ž a jsou pyšní, že té vodnické záhadě přišli na kloub. „To jsem zvědav, jak dlouho vydrží sekat dobrotu,“ šeptá ještě Matty Barče.

První příběhy o Černoočkovi,
Pampelišce a žabáčcích najdete
ve vydáních
č. 07+08/2016–07+08/2017.

Vašík, Istanbul

Černoočko

Vodnická záhada

Školní rok je v plném proudu a žabácci v 1. Ž si už zvykli, že se jim paní učitelka Marcela Marcelová sem tam promění na příšerného vodníka. Dávno se neděsí. Vědí, že ji stačí polít vodou, a vše je zase jak má být. To proto má pod katedrou každý den deset lahví vody. „Proč se ale proměňuje? Jak se jí to stalo?“ láme si hlavu Barča. „Musíme tomu přijít na kloub,“ připomíná si Matty jejich rozhodnutí z prvního školního dne. Matty, Barča, Honza a Julča se snaží vodnickou záhadu rozlousknout už dlouho, ale moc se jim to nedaří.

„Kvak, žbluňk, šplouch, cák!“ hlásí školní zvonek začátek přestávky na oběd. Dneska jsou všichni žabáci jak z divokých vajec. „Tak běžte na...“ nedořekne ani větu paní učitelka Marcela a žabácci jsou ti tam. „Co to dneska do nich vjelo?“ kroutí hlavou.

„Uhniiiiiiiiiiii! Skáčuuuuuuu!“ volá Julča a předvádí dlouhé skoky, které trénuje na závodní gymnastice. „Nevytahuj se!“ skáče za ní Honza a udělá k tomu ve vzduchu přemet. „To umím taky,“ mrkne Julča a skočí skrz dveře do školní jídelny. V letu udělá přemet a... skončí přímo mezi tácy. Jak se zvedá, všimne si vzadu mezi tácy zvláštní mezery. Je trochu větší a tácy u ní jsou trochu našišato. „Třeba najdu poklad,“ šmátrá tam hned. A opravdu! Něco tam je! „Taj-ný de-ník stra-šli-vé-ho stra-ši-dýl-ka Čer-no-oč-ka,“ slabikuje Honza. Žabácci deníkem zvědavě listují. „Po-ku-sy s vod-nic-kým práškem,“ zkouší přečíst Matty. „A je to jasný! Raději to vezmeme do ředitelny,“ šeptá Julča.

Ředitel školy, mlok Flekýč, si viníka pozve na kobereček. Nasadí si buřinku, zvedne jedno obočí a ptá se přísným hlasem: „Tak jak to bylo? S pravdou ven!“ Z Černoočka to leze jak z chlupaté deky. Vodník Mydla z jezírka měl zelený kouzelný prášek a Černoočko

Adalet, Istanbul

Ema Destinová

Znáte, děti, známou větu princezny Zpěvanky z pohádky Byl jednou jeden král: „Mám tě ráda jako zlato v hrdle”? A znáte jméno české operní pěvkyně, která by na důkaz své lásky mohla klidně takovou větu pronést? Pokud stále tápete, dám vám ještě jednu nápovědu. Vezměte máminu nebo tátovu „českou” peněženku a vylovte z ní dvoutisícovou bankovku. Máte? Tak už víte, že České stopy se budou tentokrát věnovat osobnosti Emy Destinové.

Emilie Paulina Jindřiška Kittlová, jak znělo její pravé jméno, se narodila v Praze důlnímu podnikateli Emanuelu Kittlovi a operní pěvkyni Jindřišce. Umělecké nadání, kterého si nešlo nevšimnout již od útlého dětství, zdědila Ema po své matce. Ráda malovala, psala, učila se hře na housle a ve třinácti letech začala navštěvovat i hodiny zpěvu. Její učitelkou byla Marie Loewe-Destinn, jejíž jméno si později zvolila za umělecký pseudonym. Aby to nebylo otci líto, zdědila po něm velmi výstřední povahu, která se projevovala všelijakými lumpárnami.

Když dostudovala herectví v dramatické škole, ucházela se o angažmá v Národním divadle, kde ji potupně odmítli. Ema však byla sebevědomá dívka, nevzdala se a po počátečním odmítnutí v Praze byla přijata Dvorní operou v Berlíně. A velké role se jen hrnuly. Ztvárnila Carmen, Salome, Madam Butterfly a mnoho dalších. Najednou vystupovala ve Vídni, Londýně, Paříži a dokonce ztvárnila Mařenku ve Smetanově Prodané nevěstě v americkém New Yor-

ku. Do jejího hlasu se zamiloval nejen operní zpěvák.

Ema věděla, že v nejlepším je potřeba přestat, a tak ve svých padesáti letech odzpívala svůj poslední velký koncert. Se svým manželem si užívala poklidu na zámku ve Stráži nad Nežárkou. Chodila ráda na houby nebo se plavila na lodi po řece.

Na závěr ještě jedna zajímavost. Na internetu naleznete Destinovou na mnoha webových stránkách o tetování. Vystupuje zde jako symbol první Češky, která se nechala tetovat. Jejím oblíbeným motivem byli hadi.

Bára Milotová

Rodiče vám, krajánci, určitě čtou a neje-den z vás poslouchá doma či na cestách audioknihy. Říkaný, pohádky, knížky, zkrátka mluvené slovo má nejen pro bi-lingvní děti důležitou roli. Bylo by fajn, kdyby k českému mluvenému slovu mě-lo přístup co nejvíce dětí a kdyby se au-dioknihy a říkaný daly na internetu snadno na jednom místě najít. To si řek-la jednoho dne herečka a fotografa Bá-ra Milotová a vybrala na crowdfunding-ové stránce HitHit peníze na nový in-ternetový portál Audio dětem. Projekt se pomalu rozjíždí a Bára už má hoto-vou první audioknihu – *Povídejme si, děti!* od Josefa Čapka. Doprovází ji hud-ba Zdeňka Krále a vyšly k ní i doplňkové výtvarné aktivity od Alžběty Hanzlové. Bára Milotová je známá z televize, diva-dla i rozhlasu. Žije v Brně a má tři děti. A nám pověděla, proč se věnuje právě mluvenému slovu.

Jste autorkou projektu Audio dětem, kdy se snažíte zpřístupnit audiokni-hy co nejvíce dětem. Jaké příběhy jste poslouchala jako malá?

My jsme jako děti s celou rodinou vždy v neděli po obědě poslouchali z rádia po-hádky a když přišlo, tak i v týdně v pokojíčku gramodesky. Známe z paměti Robinsona Crusoa nebo třeba LP desku Lu-cie a zázraky. Poslech pro mě byl opravdu stěžejní už od útlého dětství.

Byla jste jako malá velká čtenářka? Měla jste oblíbeného autora nebo ilustrátora?

Nevím, jestli se mohu nazvat velkou čte-nářkou, protože jsem měla hrozně moc ak-tivit a už jako dítě mě to pořád táhlo ven. Ale přelouskala jsem snad všechny dívčí romány, co tehdy byly. Pořád dokola jsem četla Říkali mi Leni a Velké trápení od He-leny Šmahelové. Ilustrace jsem si prohlíže-la všechny a moc ráda, měla jsem a stále mám moc ráda obrázky Heleny Zmatlíkové a pak taky pohyblivé obrázky pana Kubaš-ty. Když jsem pak jeho knížky objevila už jako maminka, všechny jsem nakoupila mým třem dětem.

Čtenáři Krajánka poslouchají české audioknihy často na dalekých cestách k prarodičům do ČR. Cestujete s dětmi také za pomoci audiok-nih? Máte nějaký další tip, jak zaba-vit děti na daleké cestě?

My s dětmi dost často hrajeme v autě hru Povídací kamínky. Nasbírali jsme si kamín-ky v potoce a lihovou fixkou jsme na ně na-kreslili různé symboly: zvířátka, obrázky z kuchyně, z přírody, z vesmíru, ze školy... a z obrázků vymýšlíme příběhy. Je to hod-ně zábavné.

Jako první jste pro váš projekt na-mluvila knížku Josefa Čapka Poví-dejme si, děti! Není to úplně známá knížka. Proč jste se pro ni rozhodla a jaké jsou to příběhy?

Já jsem tu knížku našla na jedné autobuso-vé zastávce, ve které byly knížky položené na lavici – taková zastávko-knihovna. A by-la jsem moc překvapená, jak je skvělá, a přesto že je tolik let stará, jak je nadčaso-vá a má co říct i dnešním dětem. Jsou to příběhy o těch nejobyčejnějších věcech, na jaké si jen vzpomenete. Třeba se tam dozví-te, proč se nevyplácí dělat, že neslyším, když na mě někdo volá...

Děti znají spíše Čapkovu Povídací o pejskovi a kočičce. Zkoušela jste jako malá péct dort podle jejich vzo-ru?

Dorty jsme pekli z písku. Podle vzoru pej-ska a kočičky přímo ne, ale toto je další LP, které znám z paměti. O pyšné noční košilce jsem četla snad už stokrát.

Některé audioknihy jsou předčítané, jiné jsou spíše rozhlasové hry. Které máte radši a proč?

Určitě mám nejraději ty rozhlasové. Pro-bouzí představivost, člověk si je více prožije.

Co byste vzkázala čtenářům Kraján-ka, kteří odmala mluví dvěma či více jazyky?

Že to mají super! Já jsem na jazyky trochu trdlo a peru se s nimi celý život, takže umět další jazyk už od malička je vlastně dar.